

ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙΟΥ ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ



Το Γυμνάσιο Κουτσοποδίου συμμετείχε στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό:

«Ποντιακός Ελληνισμός: Μνήμες και όνειρα, παρελθόν, παρόν και μέλλον» που διοργανώθηκε από την Δ/ση Α/θμιας Εκπαίδευσης Σερρών.

Οι μαθητές της Γ τάξης, με την καθοδήγηση της φιλόλογου του Γυμνασίου κ. **ΒΕΛΙΖΙΩΤΗ ΜΑΡΙΑΣ**, **ΝΤΕΒΕ ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΔΟΜΙΝΙΚΗ** του **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ** και **ΣΧΙΝΑΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ** του **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**, έλαβαν **ΕΠΑΙΝΟ** συμμετοχής με το διήγημά τους, **ΤΟ ΚΡΥΟ ΝΕΡΟ**:



ΤΟ ΚΡΥΟ ΝΕΡΟ

Πέρασε ώρα μέχρι να βρει η κυρία Άννα στο ραδιόφωνο ένα σταθμό με ελληνικά. Τελικά, έπεσε σε ένα σταθμό με ποντιακή μουσική. Της άρεσαν τα ποντιακά της κυρίας Άννας, καθώς της είχε μάθει πολλά από τότε που ήταν μικρή η μάνα της και άνοιξε την ένταση του ραδιοφώνου για να ακούει καλύτερα:

Ατότε θέλ' βοήθειαν, ατότε θέλ' ζωήν

Ατότε θέλ' ζωήν

Κι όταν θα έρτε η ώρα και άλλο κι θα ζει

Αμαν κι εντας το χρέος σοις θα καίεται η ψύ σ'

Η μάνα εν κρύο νερόν και σο ποτήρ ' κε μπαίν'

Η μάνα να μη ίνεται, η μάνα να μη εν

Η μάνα να μη εν

Η μάνα εν βράχος, η μάνα εν ρασίν

Σον δύσκολον την ώρα σ' , μανίτσα θα τσαείς

Μανίτσα θα τσαείς

Η μάνα εν το στήριγμα, τη χαράς το κλαδί

τ' ατηνές η εγάπη κε βρίεται ση γην

Η μάνα εν κρύο νερόν...

Όταν γεράσει η μάνα και άλλο δεν μπορεί,

τότε θέλει βοήθεια, τότε θέλει ζωή,

τότε θέλει ζωή

Και όταν θα έρθει η ώρα και άλλο δεν θα ζει,

άμα δεν κάνεις το χρέος σου, θα καίγεται η ψυχή σου.

Η μάνα είναι κρύο νερό, που δεν μπαίνει στο ποτήρι.

Η μάνα δεν ξαναγίνεται, η μάνα δεν ξαναείναι.

Η μάνα δεν ξαναείναι

Η μάνα είναι βράχος, η μάνα είναι ράχη,

στη δύσκολη την ώρα σου, μανίτσα, θα φωνάζεις.

μανίτσα, θα φωνάζεις

Η μάνα είναι το στήριγμα, το κλαδί της χαράς,

Και η αγάπη της δεν βρίσκεται στη γη.

Η μάνα είναι κρύο νερό)

Η μητέρα της, το τραγουδούσε συνέχεια και ανάμεσα στα λόγια του τραγουδιού έκλαιγε και θυμόταν τη δική της μάνα, μια καλή και άτυχη γυναίκα που πέρασε πολλά βάσανα.

Η μητέρα της, Ελένη, ήταν δεκάξι χρόνων κορίτσι, μοναχοκόρη, με μεγάλη περιουσία από τον πατέρα της, που έκανε εμπόριο σε όλη τη Μεσόγειο και είχε χαθεί νέος, από αρρώστια κακιά. Η μάνα της έμεινε χήρα και από τον καημό της, έπεσε στο κρεβάτι και δεν ξανασηκώθηκε. Νευρική παράλυση, είπαν οι γιατροί, και η Ελένη στιγμή δεν έφυγε από δίπλα της και έδιωχνε όλα τα προξενιά για να είναι κοντά στην αγαπημένη της μάνα. Και έτσι, όταν ξέσπασε ο διωγμός και η σφαγή από

τους Τούρκους, οι δύο γυναίκες ήταν μόνες χωρίς άντρα προστάτη, ούτε πατέρα, ούτε αδερφό. Μάταια κάτι θείοι και κάτι φίλοι του συγχωρεμένου του πατέρα της προσπαθούσαν να την κάνουν να φύγει μαζί τους γιατί όταν η κουβέντα ερχόταν στη μάνα της, όλοι της έλεγαν να την αφήσει πίσω γιατί ήταν ανήμπορη και θα τους καθυστερούσε.

"Όταν γερά η μάνα και άλλο με πορεί, ατότε θέλ' βοήθειαν, ατότε θέλ' ζωήν ατότε θέλ' ζωήν, κι όταν θα έρτε η ώρα και άλλο κι θα ζει, αμάν κ' εντάς το χρέος σοις θα καίεται η ψύ σ".

(Όταν γεράσει η μάνα και άλλο δεν μπορεί,
τότε θέλει βοήθεια, τότε θέλει ζωή, τότε θέλει ζωή
Και όταν θα έρθει η ώρα και άλλο δεν θα ζει,
άμα δεν κάνεις το χρέος σου, θα καίγεται η ψυχή σου.)

Το τραγούδι ήταν καρφωμένο στο μυαλό της Ελένης, στην καρδιά της. Να αφήσει τη μάνα της;

Τη μάνα που τη γέννησε; Που τη μεγάλωσε μέσα στην αγκαλιά της ;Το κρύο νερό της ζωής της;

« Να λελεύω σε,(Να σε χαρώ),τρώγω την καρδιά μ'» (λυπάμαι κατάκαρδα), της είπε ο αδερφός του πατέρα της, «αλλά»..... Κανένας από τους συγγενείς δεν αναλάμβανε να μεταφέρει την ανήμπορη μάνα της.

Μη μπορώντας να κάνει κάτι άλλο η Ελένη, κλειδώνει τις πόρτες, κλείνει παράθυρα και παντζούρια. Έξω έχει αρχίσει η σφαγή. Φωνές και ουρλιαχτά ακούγονταν και κλάματα. Οι Τούρκοι πυροβολούσαν και έκοβαν κεφάλια αθώων ανθρώπων, έκαιγαν σπίτια και άρπαζαν γυναίκες. Ήταν απελπισμένη, το σπίτι της ήταν γεμάτο λίρες και χρυσαφικά, αλλά να ξεφύγει δεν μπορούσε. Και αν ξέφευγε τρέχοντας μέσα στους δρόμους, αν κρυβόταν, τι θα γινόταν η μάνα της; Οι Τούρκοι θα τη σφάζανε στο κρεβάτι της. Όχι, δεν μπορούσε να αφήσει τη μάνα της πίσω. Αποφάσισε να μείνει μαζί της κι ας τις σκότωναν και τις δύο. Όπου να 'ναι οι πόρτες του σπιτιού θα είναι ορθάνοικτες ,σκέφτηκε τρέμοντας η Ελένη, οι Τούρκοι στρατιώτες θα μουν μέσα , θα μας σκοτώσουν.Κοίταξε προς το κρεβάτι αγκωμένη, την κοκκαλιάρικη και αδύναμη μορφή της μητέρας της που κοιμόταν. Πλησίασε γρήγορα ψιθυρίζοντας της και ταρακουνώντας τη λίγο. Με αρκετή δυσκολία, τα βλέφαρα της γυναίκας

άνοιξαν και αντικρίζοντας το κορίτσι της , χαμογέλασε ελαφρά. « Εέντον ανεμοκαλίτζα κι εχάθεν η πόλη μάνα»(Έγινε ανεμοστρόβιλος και χάθηκε η πόλη μάνα), της είπε η Ελένη, με μάτια γεμάτα απελπισία και τρόμο. Η μάνα όμως ήταν ήρεμη. Την κοίταξε με μάτια γεμάτα αγάπη και της είπε να μη φοβάται, να ανοίξει την ντουλάπα τη μεγάλη, τη σκαλιστή, να πάρει τα διαμαντικά να τα βάλει σε μια μαξιλαροθήκη, να πάρει και τα τρία μεγάλα πουγκιά με τις λίρες και να φύγει, να φύγει να σωθεί μονάχη της και να την αφήσει στο σπίτι, γιατί μόνο βάρος θα της ήτανε μέσα στο χαλασμό. Η Ελένη κοίταξε τη μάνα της με δάκρυα στα μάτια και της είπε ότι δεν θα την αφήσει πίσω για κανένα λόγο. «Γουρπάν-ι-σ' να 'ίνουμε μάνα »(Θυσία να γίνω για σένα μάνα)της είπε στο τέλος η Ελένη και η μάνα, δάκρυσε.

Η Ελένη, σηκώθηκε βιαστικά και κατευθύνθηκε προς την πίσω πόρτα του σπιτιού.

Δεν ήξερε τι να κάνει.

Τότε, μπήκε αλαφιασμένος ο αμαξάς τους, ο Μουράτ. Ήταν κατακόκκινος. Το κορίτσι φοβήθηκε. Ο τούρκος ήτανε πολλά χρόνια στη δούλεψη τους και αυτός και η γυναίκα του, η Εμινέ. . Τον κοίταξε σαστισμένη. Της είπε ότι η πόλη τούρκεψε. Της ζήτησε χρυσάφι και της υποσχέθηκε ότι θα την έσωζε και εκείνη και τη μάνα της . Η Ελένη, πήγε και του έφερε ένα πουγκί λίρες αλλά ο τούρκος ήθελε κι άλλα, και τα κοσμήματα, αλλιώς Η Ελένη, του έδωσε ό,τι είχε και δεν είχε και ο τούρκος έφυγε και γύρισε με τον γιό του, τον μεγάλο. Φέραν μαζί τους και κάτι ρούχα της κόρης του και της γυναίκας του, κάτι μαντήλες που φορούσαν οι τουρκάλες και είπαν στην Ελένη να τα φορέσουν εκείνη και η μάνα της για να ξεφύγουν από τα μπλόκα . Οι δύο άντρες, πήραν σηκωτή την άρρωστη μάνα και την έβαλαν στο κάρο τους. Ύστερα ανέβηκε και η Ελένη , φορούσε φερετζέ όπως κι η μάνα της για να σωθούνε. Δεν είχε πάρει τίποτα από το σπίτι τους γιατί αν τους ψάχνανε οι στρατιώτες όλους θα τους σκότωναν. « Τσούρωσον την λαλία σ' μάνα»,(*Πάμε να μιλάς μητέρα*) είπε η Ελένη στη μάνα της και τη χάιδεψε.

Πάνω στο τούρκικο κάρο, μέρες και νύχτες, κουκουλωμένες οι δύο γυναίκες με τα τούρκικα ρούχα, με λίγο νερό μονάχα, ταξίδευαν. Κάποια νύχτα, το αμάξι σταμάτησε και οι δύο τούρκοι, ο Μουράτ και ο γιός του, τις κατέβασαν κάτω. Η Ελένη είδε το σκοτάδι και την ερημιά και πάγωσε. Ο τούρκος, της είπε ότι φτάσανε στο ρωμαίικο κι ότι θα έπρεπε να περπατήσει τώρα πια. Όταν έμεινε μόνη της η Ελένη απελπίστηκε. Πώς θα κουβαλούσε τη μάνα της; ; πού θα πήγαινε;

Περπάτησε λίγο και είδε από μακριά, φώτα. Ξαναγύρισε στη μάνα της. Της μίλησε αλλά η μάνα δεν απάντησε, τα χέρια και το πρόσωπο της, ήταν κρύα. Η Ελένη, κατάλαβε πως η μάνα της δεν είχε αντέξει άλλο. Σαν να περίμενε να έρθει στην Ελλάδα για να πεθάνει. Έκλαψε, χτυπήθηκε μέχρι που ξημέρωσε και άρχισε να περπατάει σα χαμένη, μέχρι που έφτασε σε κάτι σπίτια.

Οι άνθρωποι που την έβλεπαν έκαναν το σταυρό τους.

Το πώς έθαψε τη μάνα της, το πώς έφτασε με το τρένο στη Θεσσαλονίκη ποτέ δεν το θυμήθηκε.

Ήταν σαν να σκέπασε όλα ένα μαύρο σύννεφο.

Γριά τώρα πια η Ελένη ,και η κυρία Άννα, η κόρη της, στα εβδομήντα πέντε, γριά και εκείνη. Άκουγε από μικρή την ιστορία της μάνας της και της γιαγιάς της και την έλεγε στα δικά της παιδιά και εγγόνια.

Θυμήθηκε το τραγούδι που έλεγε η μάνα της τα ποντιακά, τόσο πικρό σαν μοιρολόι, μιλούσε για την πατρίδα τους ,τον Πόντο που χάθηκε, για όλα όσα άφησε πίσω, το σπίτι της, τον τάφο του πατέρα της, τη ζωή της ,κι ούτε ένα εικόνισμα ,ούτε μια φωτογραφία δεν μπόρεσε να πάρει μαζί της:



Την πατρίδα μ' έχασα

Έκλαψα και πόνεσα

Λύουμαι κι' αροθυμώ, όι - όι

Ν' ανασπάλω κι' επορώ

Τα ταφία μ' έχασα

Ντ' έθαψα κι' ενέσπαλα

*Τ' εμετέρτς αναστορώ, όι - όι
Και 'ς σο ψνόπο μ' κουβαλώ*

(Την πατρίδα μου έχασα,
έκλαψα και πόνεσα.

Κλαίώ και νοσταλγώ, όι όι
να ξεχάσω δεν μπορώ.

Έχασα τους τάφους μου
αυτούς που έθαψα και δεν ξέχασα.
Θυμάμαι τους δικούς μο, όι όι
και στην ψυχή μου τους κουβαλώ).

«Νερό»ακούστηκε η φωνή της μάνας της από μέσα. Γέμισε ένα ποτήρι η κυρία Άννα και το πήγε στη μάνα της, ,την Ελένη που έχασε στα δεκάξι της το σπίτι και τη μάνα της και που τώρα κόντευε τα εκατό .

-Πιες μάνα ...Της είπε σιγανά. Η μάνα ήπια δύο γουλιές και ψιθύρισε: «Ωραίο, κρύο νερό», και έγειρε το κεφάλι στο μαξιλάρι κουρασμένη. Η κόρη της γριά και αυτή, έσκυψε και τη φίλησε με αγάπη.

-«Αχ ρε μάνα, εσύ είσαι το νερό, το κρύο νερό» ... είπε

Και βγήκε από το δωμάτιο ευχαριστημένη που η μάνα της έφτασε τα εκατό και που την είχε ακόμα κοντά της.

-«Μάνα μου»..... είπε συγκινημένη και πήγε στην κουζίνα να φτιάξει πιά (ποντιακές πίτες) με μέλι για τα εγγόνια της.



Η Διευθύντρια του σχολείου και ο σύλλογος Διδασκόντων **συγχαίρουν** τους μαθητές του σχολείου.

ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙ 25 ΜΑΙΟΥ 2022